

Utrikesdepartementet

Mänskliga rättigheter i Ghana 2007

ALLMÄNT

1. Sammanfattning av läget för de mänskliga rättigheterna

Respekten för de mänskliga rättigheterna i Ghana har gradvis förbättrats sedan övergången till civilt styre år 1993. President- och parlamentsvalen år 2004 stärkte demokratiseringsprocessen. Ett demokratiskt styrelseskick växer nu fram där statsmakterna i allt högre grad verkar för respekten av de mänskliga rättigheterna. Pressfriheten respekteras generellt.

Rapporter gör gällande att polisen kan använda överdrivet våld vid ingripanden. Det kan handla om polisvåld mot misstänkta som befinner sig i häkte och om godtyckliga arresteringar, kvarhållande och interneringar. Vid några tillfällen har det resulterat i dödsfall.

Ett vanligt förekommande problem är att lokala medborgargården på olika platser i landet tar lagen i egna händer och misshandlar och ibland dödar misstänkta brottslingar. Förhållandena i fängelserna är undermåliga och i en del fall rentav livshotande. I många fall kan förhållandena betecknas som brott mot FN:s tortyrkonvention. En avsevärd andel av de fängslade är så kallade Awaiting Trial Victims, fängslade under långa perioder i väntan på rättegång.

Trots att åtgärder vidtagits i syfte att stärka kvinnors rättigheter återstår mycket att göra. Våld mot kvinnor är vanligt förekommande. I april 2007 antog parlamentet en lag som förbjuder våld inom hemmet, ”The Domestic Violence Act.” En i vissa områden utbredd tro på häxor, som kan leda till förvisning från hemorten och tvångsarbete, liksom Trokosi-bruket, där flickor och kvinnor ges som gåva till präster inom den traditionella religionen, utgör allvarliga övergrepp på kvinnors och flickors rättigheter som myndigheterna inte har stävjat. Handel med flickor och kvinnor förekommer.

Lokala konflikter inträffar ofta och främst inom en och samma etniska grupp om till exempel tillgång till land eller tronföljd. Regeringen arbetar aktivt med att via dialog begränsa konflikterna.

2. Ratifikationsläget beträffande de mest centrala konventionerna om mänskliga rättigheter

Ghana har ratificerat eller anslutit sig till följande konventioner om mänskliga rättigheter:

- Internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter (ICCPR), samt det första fakultativa tilläggsprotokollet om enskild klagorätt, men däremot inte det andra tilläggsprotokollet om dödsstraffets avskaffande.
- Internationella konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter (ICESCR).
- Konventionen om avskaffande av alla former av rasdiskriminering (CERD).
- Konventionen om avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor (CEDAW). Det fakultativa tilläggsprotokollet om enskild klagorätt undertecknades år 2000, men har fortfarande inte ratificerats.
- Konventionen om barnets rättigheter (CRC). De fakultativa tilläggsprotokollen om barn i väpnade konflikter och om handel med barn, barnprostitution och barnpornografi har endast undertecknats.
- Konventionen mot tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning (CAT) men inte dess fakultativa tilläggsprotokoll om förebyggande av tortyr.
- Flyktingkonventionen samt det tillhörande protokollet från 1967.
- Afrikanska stadgan om mänskliga rättigheter och folkens rättigheter.
- Romstadgan för internationella brottmålsdomstolen.

Ghana har uppfyllt rapporteringsskyldigheten till CERD, CEDAW och CRC. Däremot har Ghana inte rapporterat till kommittén för mänskliga rättigheter (avseende CCPR), kommittén för de ekonomiska, sociala och kulturella rättigheterna och inte heller till tortyrkommittén.

MEDBORGERLIGA OCH POLITISKA RÄTTIGHETER

3. Respekt för rätten till liv och kroppslig integritet och förbud mot tortyr

Det finns inga rapporter om att statsmakten skulle sanktionera politiska mord eller så kallade ofrivilliga försvinnanden. Det finns dock några rapporterade fall om att polis- och säkerhetsstyrkor och brottsbekämpande milisgrupper använt överdrivet våld, vilket resulterat i att misstänkta brottslingar dödats. Grundlagen förbjuder tortyr, men det förekommer ändå rapporter om

misshandel i häkten. Följden av de brottsbekämpande organens återkommande kränkningar av de mänskliga rättigheterna har blivit att folkets förtroende för dem är lågt. Detta gäller särskilt polismakten. Flera fall av polisvåld har dock tagits upp av domstol. Utbildningsåtgärder i syfte att minska förekomsten av polisbrutalitet behövs.

Fängelseförhållandena i Ghana är mycket bristfälliga. I oktober 2005 offentliggjorde "The Commission on Human Rights and Administrative Justice" (CHRAJ) en rapport över förhållandena. Fångelserna är överbelagda och har bristfälliga sanitära förhållanden. Lokalerna är i undermåligt skick. Många fångar lider av undernäring. Avsaknad av läkarvård leder till att internerna drabbas av en rad smittosamma sjukdomar. De intagna är i stor utsträckning beroende av att anhöriga förser dem med förnödenheter. Förhållandena i fångelserna är i vissa fall sådana att de kan betraktas som brott mot konventionen mot tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning. Korruption är vanligt förekommande. Regeringen har dock uppmärksammat problemen. Vissa förbättringar har också skett. Begränsade resurser försvårar ytterligare åtgärder.

Slaveriliknande förhållanden förekommer. Situationen förvärras av det traditionella så kallade trokosisystemet inom vilket flickor och kvinnor överlämnas till präster för att arbeta som bot för en familjs synder. Under 2005 lades ett lagförslag fram som förbjuder handel med kvinnor och barn. Det godkändes av parlamentet i juni 2006.

Ett vanligt förekommande problem är att lokala medborgargarden på olika platser i landet tar lagen i egna händer och misshandlar och ibland dödar misstänkta brottslingar. Polisen har offentligt uppmanat allmänheten att inte delta i dylika medborgargarden då detta är olagligt.

4. Dödsstraff

Dödsstraff kan utdömas för mord, väpnat rån samt högförräderi. Dödsstraff avkunnas fortfarande vid Ghanas domstolar. Den senaste dödsdomen var 2004. Några avrättningar har emellertid inte verkställts sedan 1993. I flera fall har dödsstraffet omvandlats till långvariga fängelsestraff. Trots detta lär det enligt uppgift finnas ett stort antal dödsdömda fångar i Ghanas fångelser.

Trycket från medborgarrättsliga organisationer, CHRAJ ("Commission for Human Rights and Administrative Justice") och det internationella samfundet har under de senaste åren ökat för att avskaffa dödsstraffet. Alltjämt finns det dock ett brett stöd bland allmänheten för bibehållandet av dödsstraffet.

5. Rätten till frihet och personlig säkerhet

Det finns inga uppgifter om godtyckliga frihetsberövanden på politiska grunder. Tidigare år har det dock hänt att journalister kvarhållits på vaga grunder, men detta synes bli ovanligare. Det förekommer emellanåt godtyckliga arresteringar och husrannsakingar utan tillstånd, trots ett grundlagsstadgat förbud.

Det finns inga restriktioner för resor inom och utom landet. Uppgifter finns om att polisen använder vägkontroller för att tillskansa sig mutor. Detta är allmänt utbrett särskilt i byar och längs landsvägssträckor.

6. Rättssäkerhet och rättsstatsprincipen

Rättssäkerheten i Ghana är förhållandevis god. Domstolarna och advokatkåren är i princip självständiga. I flera fall har Högsta domstolen avkunnat domar som gått emot regeringen. Brist på resurser försvårar dock en oberoende ställning.

Under militärregimen avskaffades mycket av den tidigare civila rättsordningen, men under nittioalet har den återinförts. 1992 antogs en grundlag som garanterar befolkningen grundläggande rättigheter inom ramen för ett demokratiskt politiskt system. Parlamentet har vidare återinfört den så kallade Habeas Corpus Act från 1964, som ger domstolarna rätten att begära skriftlig redogörelse kring omständigheterna vid en arrestering samt att kräva domstolsförhandling. Enligt grundlagen får en misstänkt kvarhållas i häkte under högst 48 timmar varefter denne antingen måste ställas inför domstol eller försättas på fri fot. Trots detta förekommer det att personer arresteras på godtyckliga grunder eller för tämligen triviala brott och hålls i förvar under långa perioder utan domstolsprövning. Det finns uppskattningar som tyder på att så många som 20 procent av landets fångar sitter fängslade i väntan på rättegång.

Rättsväsendet i Ghana är baserat på det brittiska rättssystemet och själva rättegångsproceduren uppfyller i stort sett de krav som kan ställas på ett fungerande rättssamhälle, exempelvis rätt till försvarare och antagandet om att man är oskyldig tills motsatsen bevisats.

Traditionella domstolar existerar parallellt med det officiella rättssystemet. Dessa ger lokala hövdingar och byråd rätt att tillämpa sedvanerätten inom den civilrättsliga sfären. Även om den traditionella rätten fortfarande har en stark ställning i Ghana har de sekulära rättsinstanserna under senare år vunnit mark. Diskriminering av kvinnor i de traditionella domstolarna fortsätter att vara ett allvarligt problem.

"The Commission for Human Rights and Administrative Justice" (CHRAJ) inrättades 1993 i syfte att sprida kunskap om de mänskliga rättigheterna samt fungera som en institution till vilken offer för överträdelser skulle kunna vända sig. Kommissionen har sitt huvudkontor i Accra och därutöver 99 lokala kontor i landet. CHRAJ tar egna initiativ om myndighetsmissbruk inom rättsväsendet och sprider information om vilka rättigheter medborgarna kan kräva i kontakt med polis och domstolar. Kommissionen har en stark ställning, är oberoende från statsmakten och dess beslut i enskilda ärenden är bindande. Således fungerar CHRAJ som en ombudsmannaliknande organisation. Den har dock knappa resurser och brist på kapacitet, vilket försvårar kommissionens arbete och skapar fördröjning i ärendehantering.

Under 2006 godkändes ett lagförslag (Whistleblowers Bill) i syfte att skydda vittnen som lämnade uppgifter om korrupcion. I praktiken har dock endast ett fåtal ärenden inrapporterats till behöriga myndigheter. Parlamentet bereder också som ett komplement en lag om tillgång till offentlig information "Freedom of Information Bill".

7. Straffrihet

Det förekommer incidenter för vilka ordningsmakten inte ställs till svars. Det har inte skett några utredningar av övergrepp under militärdiktaturen mellan 1981-1993. President Kufuor har dock initierat en kommission, "National Reconciliation Commission", med uppgift att undersöka militärens kränkningar av de mänskliga rättigheterna. Modellerad efter motsvarande kommission i Sydafrika fungerar kommissionen ingalunda som en domstol utan kan enbart utdöma kompensation till offer där den finner så lämpligt.

Inrättandet av kommissionen har inte varit helt okontroversiell med tanke på det förra regeringspartiets, det vill säga den nuvarande oppositionens, koppling till den tidigare militära regimen. Kommissionens rapport presenterades för allmänheten år 2005 och blev även godtagen av regeringen. Cirka 1,5 miljoner kronor är avsatt till offren. Summan som delas ut är beroende av vad de utsatts för. De första utbetalningarna gjordes i slutet av 2006.

8. Yttrande-, tryck-, förenings-, och religionsfrihet m.m.

Den nationella radion och televisionen samt de två ledande dagstidningarna (Daily Graphic och Ghanaian Times) är regeringskontrollerade, men det finns ett mycket stort antal privatägda tidningar, tidskrifter och radiokanaler. Flertalet av de privatägda tidningarna distribueras dock endast i de regionala centralorterna. Det finns även privata TV-kanaler. Tillgång till kabel-TV och internet inskränks inte av myndigheterna. Den journalistiska friheten är därför hög och utvecklingen härvidlag är positiv.

Det förekommer emellertid rapporter om journalister som har trakasserats. Men tendensen verkar vara att dylika trakasserier blir allt ovanligare. Denna tendens förstärks dessutom av att regeringen under 2001 försvårade möjligheterna att åtala journalister för ärekränkning, något som dessförinnan varit vanligt förekommande.

Grundlagen garanterar förenings- och mötesfrihet, vilket också i stort respekteras. Mötesfriheten har dock i några enstaka fall inskränkts. Politiska partier måste vara nationellt representerade för att godkännas av valkommissionen. I princip skall även alla andra föreningar och enskilda organisationer registreras, men detta synes vara en enkel administrativ rutin.

Grundlagen garanterar religionsfrihet. Det förekommer inte några uppgifter om systematisk diskriminering på religiösa grunder. Vid sidan av kristna och muslimer är lokala traditionella trosuppfattningar vanligen förekommande. Regeringen har också vidtagit åtgärder för att öka den interreligiösa förståelsen. Dessa åtgärder har vidtagits i ljuset av att det emellanåt förekommer handgripliga motsättningar mellan företrädare för olika trosuppfattningar.

9. De politiska rättigheterna och de politiska institutionerna

Den ghananska grundlagen från 1992 bygger på en maktbalans mellan statens olika organ. Den verkställande makten leds av presidenten som väljs för en period av fyra år med möjlighet till återval för ytterligare fyra år. Presidenten har långtgående maktbefogenheter och är både stats- och regeringschef. Det folkvalda enkammarparlamentet har 230 platser. Vidare föreskriver grundlagen en från påtryckningar oberoende dömande makt. Dessutom finns ett antal oberoende kommissioner som exempelvis CHRAJ (se avsnitt 6).

Genom president- och parlamentsvalet i december 2004 tog Ghana ytterligare ett viktigt steg i förstärka ett demokratiskt styrelseskick och skapandet av en demokratisk politisk kultur. Valet resulterade i ännu en valseger för president John Kufuor från New Patriotic Party (NPP), som vid valet 2000 tog över efter president Rawlings som styrte Ghana sedan 1981, först som militärdiktator sedan som demokratiskt vald president för partiet National Democratic Congress (NDC). Regeringspartiet NPP lyckades 2004 vinna i parlamentsvalet och tog 128 av de 230 platserna i parlamentet.

Män och kvinnor har samma ställning i fråga om valbarhet till de politiska institutionerna. Kvinnor har haft rösträtt och varit valbara sedan 1954. I praktiken är dock kvinnorna underrepresenterade. I parlamentet finns det endast 25 kvinnliga ledamöter.

EKONOMISKA, SOCIALA OCH KULTURELLA RÄTTIGHETER

10. Rätten till arbete och relaterade frågor

Ghana har ratificerat sju av Internationella arbetsorganisationen ILO:s åtta huvudkonventioner om de mänskliga rättigheterna. Undantaget är konvention 138 om lägstaålder för arbetstagare.

Fackföreningar verkar fritt men måste genomgå en registreringsprocess hos myndigheterna. Statsmakten har således en möjlighet att neka registrering, men inga uppgifter tyder på att detta har förekommit. Andelen fackföreningsanslutna är låg och i avtagande. Under de senaste åren har det inte förekommit några trakasserier av aktiva fackföreningsledare.

Förhandlings- och strejkrätten är lagstadgad. Den kollektiva förhandlingsrätten sker delvis inom ramen för ett system där regering, arbetstagare och arbetsgivare förhandlar. Strejker får bara genomföras när regeringen bedömer att medling är utsiktslöst. Ämbetsmän och högre tjänstemän som tjänstgör på ministerierna har dock inte strejkrätt, vilket uppvägs av att de inte heller kan sägas upp utan vidare.

Det finns en arbetsrättslig lagstiftning som reglerar arbetstider och säkerhetsföreskrifter och i den formella sektorn är arbetsförhållandena ordnade. Problemen återfinns framförallt i ekonomins ryggrad - den informella sektorn. Här är lönerna ofta lägre än den fastställda minimilönen, arbetstiderna längre och säkerhetsrutinerna sämre.

Barnarbete är, trots förbud, ett stort problem. Enligt en av ILO nyligen utförd granskning av förekomsten av barnarbete uppskattas 1,27 miljoner barn under 15 år i Ghana arbeta under svåra och riskfyllda förhållanden. Ofta sker barnens arbetsinsats inom ramen för mindre familjeföretag. Även tvångsarbete och slaveriliknande förhållanden förekommer. Kvinnor i norr som anklagats för häxkonster förvisas till speciella läger där tvångsarbete ibland kan förekomma.

Den ghananska staten har vidtagit vissa åtgärder för att minska förekomsten av barnarbete. Regeringen har ratificerat ILO:s konvention 182 om ett förbud av de värsta formerna av barnarbete, men inte ILO-konventionen om lägstaålder för arbetstagare. Regeringen samarbetar med ILO på fältet i syfte att minska antalet barnarbetare.

11. Rätten till bästa uppnåeliga hälsa

Enligt uppgifter från FN i Accra har strax över 50 procent av befolkningen tillgång till sjukvård. Tillgången är emellertid betydligt lägre i de tre nordliga

regionerna. Enligt statistik för 2004 uppgår de totala utgifterna för hälsovård till 6,7 procent av BNP. Cirka 4 procent uppskattas vara hiv/aids-smittade. Mödra- och barnadödligheten i samband med förlossning har ökat marginellt de senaste åren. Det finns dock en positiv utveckling vad gäller medellivslängd för såväl män som kvinnor.

12. Rätten till utbildning

Ghana ligger bättre än genomsnittet för Afrikanska länder söder om Sahara inom många områden i fråga om mänsklig utveckling, inklusive hälsa och utbildning. Inom utbildningsområdet är förhållanden i Ghana också förhållandevis bra. Enligt utbildningsministeriet ligger den totala inskrivningsnivån till grundskolan på 92,7 procent. Antalet barn som avbryter sina studier ligger dock på en mycket hög nivå. Grundläggande skolgång är gratis i teorin, men i praktiken är olika former av skolavgifter mycket vanliga med följderna att många barn aldrig får möjlighet till skolgång. Flickorna är färre än pojkarna på alla utbildningsnivåer och skillnaderna ökar i detta fall i takt med utbildningsnivå. 53,7 procent av männen och 42,5 procent av kvinnorna över 15 år är läskunniga enligt Ghanas statistiska myndighet, Ghana Statistical Service för år 2004.

13. Rätten till en tillfredsställande levnadsstandard

Ghana har gjort goda framsteg i att minska fattigdomen. Enligt FN:s utvecklingsprogram UNDP är Ghana på rätt kurs för att kunna uppfylla ungefär hälften av de så kallade millennieutvecklingsmålen, och möjligheten finns att man också ska kunna bli ett medelinkomstland 2015. Ett problem är emellertid den ojämna fördelningen av landets resurser. I norra Ghana lever 70 procent av befolkningen under fattigdomsstrecket medan det nationella medelvärdet är drygt 20 procent. I budgeten för 2008 har emellertid en fond upprättats på 20 miljoner US-dollar för utvecklingsinsatser i norra Ghana. Enligt UNDP:s utvecklingsrapport ligger BNP/capita på 2 480 US-dollar (köpkraftskorrigerat).

Regeringen för en relativt liberal ekonomisk politik och vill etablera en i grunden marknadsstyrd ekonomi. I takt med att subventioner avvecklas på vad som tidigare ansetts vara offentliga nyttigheter, som exempelvis vatten och el, drabbas fattiga människor mycket hårt, åtminstone på kort sikt. Omställningen från det tidigare starkt statskontrollerade samhället och den ekonomiska strukturanpassningen har också lett till ökad arbetslöshet. Särskilda program bedrivs för att slussa över de många tidigare statligt anställda till det växande privata näringslivet.

I UNDP:s utvecklingsindex placeras Ghana på plats 135 av totalt 177 länder.

OLIKA GRUPPERS ÅTNJUTANDE AV DE MÄNSKLIGA RÄTTIGHETERNA

14. Kvinnans ställning

Ghana har ratificerat FN:s konvention om avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor. Dessutom är diskriminering av kvinnor förbjuden i grundlagen. Detta till trots hindrar sedvänjor och sociala normer ofta kvinnor från att effektivt kräva sina rättigheter. CHRAJ har konstaterat att diskriminering av kvinnor i olika sammanhang är vanligt förekommande, särskilt på landsbygden där exempelvis arvs- och äganderätten ofta förvägras kvinnor.

Välutbildade kvinnor i städerna har i vissa fall framträdande positioner inom administrationen eller näringslivet. Det finns också flera väletablerade kvinnoorganisationer med en central roll för information och utbildning. Ändå återstår mycket att göra för att uppnå en jämnare fördelning i samhället mellan män och kvinnor. Detta gäller inte minst i det politiska livet. Kvinnor har haft rösträtt och varit valbara sedan 1954, men väldigt få kvinnor innehar förtroendeposter inom politiken.

Det finns ingen uttrycklig diskriminering mot kvinnor inom utbildningsväsendet, men familjeekonomi och sedvänja bidrar till att andelen flickor är lägre än motsvarande andel pojkar på alla utbildningsnivåer.

Våld mot kvinnor innefattande våldtäkt och våld i hemmet är ett omfattande problem. Enligt det internationella förbundet för kvinnliga jurister (FIDA) utsåts var tredje kvinna i Ghana för dylikt våld vid något tillfälle under sitt liv. Vid våld inom äktenskapet tenderar polisen att avstå från att ingripa. I april 2007 antog parlamentet en lag som förbjuder våld inom hemmet, ”The Domestic Violence Act”.

En del av övergreppen mot kvinnor förklaras av traditionella sedvänjor. I vissa områden i den norra delen av landet finns exempelvis tron på häxor kvar. Kvinnor som anklagas för att vara häxor förvisas från sin hembygd med hotelser om att bli ihjälslagna om de återvänder. I dessa "häxbyar" kan tvångsarbete förekomma.

Även om kvinnlig könsstympning är förbjudet så utgör det ett allvarligt problem i många delar av landet, särskilt i de norra regionerna. Enligt befolkningsundersökningen "Ghana Demographic and Health Survey 2003" har strax under 5 procent av kvinnorna över 15 år utsatts för könsstympning. I de tre norra regionerna är dock siffran omkring 15 procent. Frågan debatteras

och det bedrivs informationsarbete i syfte att begränsa förekomsten av kvinnlig könsstympning. Allt fler traditionella ledare har offentligt förkastat könsstympning.

Regeringen har vidtagit vissa åtgärder för att komma till rätta med övergrepp mot kvinnor. 1998 antogs en lag som förbjuder det så kallade trokosisystemet, en åtgärd som ökar skyddet för kvinnor anklagade för häxkonster, skärper straffet för våldtäkt och förbjuder framtvingade äktenskap.

15. Barnets rättigheter

Ghana ratificerade tidigt FN:s barnkonvention. Regeringen har uttalat att ett program för förverkligandet av konventionens föresatser har nationell prioritet. Programmet bedrivs i samarbete med multi- och bilaterala biståndsgivare. Vidare har en handlingsplan mot barnarbete, Plan of Action on the Elimination of Child Labour tagits fram i samarbete med ILO. Barnarbete utgör ett allvarligt problem där fiskeindustrin i Voltasjön är en avnämare.

Det så kallade trokosisystemet innebär att unga flickor och kvinnor överlämnas till präster för att arbeta som slavar som bot för en familjs synder. Flickorna uppfattas därefter som tempelprästens egendom. Företeelsen är främst utbredd bland ewefolket i den norra delen av landet. Trokosi är formellt förbjudet. CHRAJ och det civila samhället arbetar vidare med upplysningskampanjer i syfte att få stopp på företeelsen.

Ghana är både mottagare, ursprungs- och transitland för handel med kvinnor och barn. En lag mot människohandel, Anti-Human Trafficking Bill antogs av parlamentet 2005. Sedan dess har ett antal personer aktiva inom området människohandel arresterats och ställts inför domstol. Inom ramen för de krafttag för att bekämpa förekomsten av människohandel som nu tas av den regionala samarbetsorganisationen ECOWAS, har Ghana förbundit sig att upprätta en rikskommission om människohandel, National Commission on Trafficking.

16. Rättigheter för personer som tillhör nationella, etniska, språkliga och religiösa minoriteter samt urfolk

Diskriminering baserad på ras eller religion är förbjuden enligt Ghanas grundlag. Inga uppgifter finns om att statsunderstödd diskriminering efter etniska eller religiösa linjer förekommer. Däremot finns både religiösa (traditionella, kristna och muslimska trosuppfattningar) och etniska (främst i den norra delen av landet) motsättningar som med jämna mellanrum utmynnar i våldsamheter. Staten har talat för en ömsesidig förståelse för olika etniska och religiösa bakgrunder. Särskilda mekanismer har också etablerats för att hantera

utbrott av etniska eller religiösa våldsytttringar. Sedan mitten av 90-talet finns ett stående medlingsgrupp, Permanent Peace Negotiating Team med uppgiften att medla vid kriser av etnisk och/eller religiös karaktär. Dessa åtgärder till trots har det förekommit etniska motsättningar i den norra delen av landet.

Lokala konflikter inträffar ofta och främst inom en och samma etniska grupp om till exempel tillgång till land eller tronföljd. Den så kallade Dagbon-konflikten i norra Ghana är förmodligen den mest omdiskuterade. Den inträffade i mars 2002 då ledaren för folkgruppen dagomba dödades i Yendi efter en väpnad konfrontation mellan två familjer tillhörande dagomba. Ingen har hittills dömts för de brott som begåtts i samband med dessa stridigheter och en lösning försvåras av att konflikten har politiserats mellan regeringspartiet NPP och oppositionspartiet NDC.

17. Diskriminering på grund av sexuell läggning eller könsidentitet

Homosexuella handlingar är straffbara och homosexuella utsätts för utfrysning i samhället. Under 2006 förhindrade regeringen en planlagd konferens i Ghana om homosexuellas rättigheter. Den planlagda konferensen mötte våldsam kritik i det ghananska samhället från religiösa grupper och också i pressen.

18. Flyktingars rättigheter

Ghana har tagit emot ett förhållandevis stort antal flyktingar från den västafrikanska regionen och man har behandlat de asylsökande konventionsenligt. För närvarande finns det ungefär 42 000 flyktingar i Ghana varav flertalet kommer från Liberia (27 000) och Togo (8 000). Sedan 2004 har FN:s flyktinghögkommissariat UNHCR aktivt främjat ett frivilligt återvändande till Liberia. Återvändandet går dock mycket långsamt eftersom flyktingarna alltför ofta är av uppfattningen att situationen i Liberia ännu inte är varaktigt stabil. Många hoppas också på att få tillstånd att bosätta sig i ett tredje land. UNHCR undersöker dessutom som ett alternativ för de liberianska flyktingarna, möjligheten för dem att få uppehållstillstånd i Ghana med rätt att arbeta och att få grundläggande stöd och tillgång till offentliga tjänster på likställda villkor som ghananska medborgare.

19. Funktionshindrades rättigheter

I juli 2006 antogs en lag om funktionshindrade, Disability Act. Lagen innehåller dels förslag på hur personer med funktionshinder ska integreras i samhället, dels hur deras rättigheter ska försvaras. Vidare finns i lagstiftningen regler om handikappanpassning av offentliga lokaler och reservation av parkeringsplatser för handikappades fordon. Grundlagen garanterar funktionshindrade personer lika rättigheter och det finns inga rapporter om

systematisk diskriminering. Vidare finns i lagen fastlagda regler om handikappanpassning av offentliga lokaler. Mycket återstår att göra inom detta område och i praktiken hänvisas ofta de funktionshindrade till tiggeri. Det finns ett antal frivilligorganisationer som på olika sätt engagerat sig för funktionshindrade.

20. Frivilligorganisationers arbete för mänskliga rättigheter

Förutom den kommissionen CHRAJ (se avsnitt 6) finns det i Ghana ett antal enskilda organisationer som arbetar med frågor rörande mänskliga rättigheter. Exempel i detta fall utgörs av Ghanaalert och det internationella förbundet för kvinnliga jurister, FIDA (International Federation of Women Lawyers).

21. Internationella och svenska insatser på området mänskliga rättigheter

Projekt med anknytning till mänskliga rättigheter med olika inriktning ingår i de multilateralt och bilateralt finansierade biståndsprogrammen i Ghana. Bland annat Danmark är en stor biståndsgivare till landet.